

Heroicarvm Et Ecclesiasticarvm Quaestionvm Libri VI.

Sex libris prioribus universa Regalium, Iurisdictionis Ecclesiasticorum
Temporalis Et Constantinianae Donationis ratio discuitur ... contra
profanas & vanas cuiusdam Bodini novitates

Boetii Eponis Frisii De Ivre Sacro - Vel Principorum Iuris Pontificii Libri III.

Epo, Boetius

Duaci, M.D.LXXXIIX.

III Divo Petro Apostolo Pontifici Romanorum primo successisse cæteros
deinceps Ecclesiasticæ Principatum. Ecclesiarum. De Græcorum
recentiorum schismate suum Patriarcham volentium nominari ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61749](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61749)

128 DE IVRE SACRO
meum super sacrificium. sanè paraphraſtes
Chaldaicus Onkelus ad legumlationem
id videtur apertiùs referre, dum in hãc ex
Ariæ Montani editione loquitur ſenten-
tiam; *Congregate mihi Sanctos meos qui pepi-
gerunt pactum, & firmanerunt legem, & ope-
ram nauauerunt orationi qua ſimilis eſt obla-
tionibus.* At, vt verſiculus ille ſumatur,
ſatis eſt & abundè ſatis ex ipſius noui Te-
ſtamenti testimoniis oſteſum, legiſlationem
in Eccleſia Chriſtiana perpetuò du-
raturam; quamdiu ſcilicet ipſa durabit
Eccleſia.

CAPVT QVARTVM

*Diuo Petro Apoſtolo Pontifici Romanorum
primo ſucceſſiſſe ceteros deinceps Pontifices
Romanos in iuriſdictionis & poteſtatis Ec-
cleſiaſtica Principatum. Eccleſiam Roma-
nam à veteribus rectè dici Matrè & Ma-
giſtram & Caput & Cardinem omnium
Eccleſiarum. de Græcorum recentiorum
ſchiſmate ſuum Patriarcham volentium
nominari Oecumenicum. de Phoca Impe-
ratoris conſtitutione huc pertinente. Pon-
tificem Romanum vniuerſalem eſſe paſto-
rem, nèque tamen promiſcuè vocari vel
Patriarcham vel Episcopum vniuerſa-
lem, & quare. Pontifex quomodo ſit Ordi-
narius omnium. Sententia c. prima ſedis
cum duobus capp. ſeqq. diſt. 99.*

Primatum Petri ſucceſſorumque Petri
Romanorum Pontificū poſſemus vi-
deri

deri satis copiosè probasse: sed quia caco-
 dæmon per schismaticos & hereticos ni-
 hil non agit atque molitur vt hoc nobis
 fundamentum soliditatis & vnitatis tol-
 lat ac subruat, & Ecclesiasticam Hierar-
 chiam funditus euertat, Pontifices Ro-
 manos Petro successisse vel Petrū Romæ
 vnquam fuisse non minus ridiculè quàm
 nequiter inficiatus, vt mēdaciōrum pater
 & inuentor quantumlibet crassissimorū,
 non abs re fuerit si de Romanis præser-
 tim Pontificibus verissimè Petri successo-
 ribus, vt iuris huius nostri Pontificij post
 Apostolos & Apostolorum Principē Pe-
 trum conditoribus, plusculum profera-
 mus: cætera deinceps quæ vel sequuntur
 & colliguntur ex præcedentis capituli dispu-
 tatione vel contra nonnullas adhuc illius
 clausulas obijci possent ab imperitiori-
 bus, breuiter prosequuntur. Non errare
 tantum, non hallucinari, non decipi, sed
 insanire sed furere sed phreneticos esse di-
 xeris istos qui contra omnem totius anti-
 quitatis non Ecclesiasticæ solū, sed &
 profanæ memoriam, contra scriptorum
 omnium & Græcorum & Latinorum &
 Barbarorum testimonia, contra vnanimè
 omnium à tempore Christi seculorū tra-
 ditionem, contra gregis vniuersi Christia-
 ni professionem, contra constantissimam
 orbis terrarum consensionem, de Petri
 Romæ Christum annunciantis conuersa-
 tione de que eiusdem sub Imperatore Ne-

i rone

264
 Crassissi-
 mū caco-
 dæmonis
 mēdaciū
 de S. Petro,
 quasi qui
 nunquam
 fuerit Ro-
 mæ.

rone extremo tandem supplicio affecti morte atque de successore per eundem relicto vel tantillum dubitauerint. reliquis omnibus per vniuersum orbem terrarum Ecclesiis Cathedralibus, ac nō solū patriarchalibus, primos Apostolos & Episcopos suos eorumque successores ad vnguem tenentibus atque per catalogos demonstrantibus. quis enim vnquam adeo fuit vel amens vel impudēs, modò vel micam salis haberet, vt id quod orbis vniuersus nouit esse factum (*fuit enim tantus in condemnatione supplicioꝝ Petri concursus*

265
Singule se-
des norunt
suos Apo-
stolos co-
rumque suc-
cessores; &
Romana
nesciet?

266
Populi cō-
cursus ad
supplicium
D. Petri te-
ste Babylo-
nio.

*populi Roma ex vniuerso orbe terrarū degen-
tis, quemadmodum scribit antiquissimus
auctor Abdias a Babylonius Episcopus
ipforū Apostolorum discipulus, vt platea
non caperet homines vtriusque tum sexus tum
aetatis, vt interpres Abdias Iulius Africa-
nus loquitur) id factū esse negaret? in-
numerabiles omnium seculorum producū-
tur iidemque sanctissimi religiosissimiq;
testes ab illis qui libros de Hierarchia cō-
scripserunt ingentes b; nos hoc loco pau-
culis aliquot antiquioribus poterimus ef-
se contenti, ne quod est in prouerbio lu-
cernas incendamus in sole meridiano. Ba-
bylonius ille quē dixi non solū res Pe-
tri Romę gestas latissimē prosequitur, ve-
rum etiam quibusnam verbis Clemētem
sibi constituerit successorem fideliter ex-
ponit c. Eadem narrat is ipse Clemens d in
suis Epistolis, quin & ipse D. Petrus in vr-*

267
Auctores
historiæ D.
Petri præ-
stantes ali-
quot.

be Ro-

be Roma significat sese scripsisse suam
 priorem epistolam, dum sub nomine Ba-
 bylonis Romā designat^a propter & vr-
 bis insigne decus & idololatrię confusio-
 nem & Christianorū persecutionem. quę
 tātius antiquitatis Ecclesiasticę sententia
 & interpretatio est; Tertulliano^b, Euse-
 bio^c, Sophronio^d quę D. vertit Hiero-
 nymus, Oecumenio^e, cæterisq; probata.
 Græcorū scholiis in Testamētum nouum
 simpliciter illic^f adnotātibus, Romam à
 Petro Babylonē vocari eo quod insignis
 & præclara ciuitas esset. Origenes^g in Ge-
 nesin Petrū Romæ & cōmoratum fuisse
 postquā in Ponto, Galatia, Bithynia, Cap-
 padocia, euāgelium sparsisset, & ibidē ve-
 stigiis inuersis in crucem actū fuisse me-
 morat. Ireneus^h auditor Polycarpi quī
 Ioānis Euāgelistę discipulus fuit, copiosē
 Petri in annūciando Romanis Euāgelio
 diligentiam declarat & Petri successores
 omnes ad ætatem vsq; suam recenset. *hac,*
tandē subinferens, ordinatione & successione
ea quę est ab Apostolis traditio in Ecclesia, &
veritatis præconisatio, peruenit vsq; ad nos: &
est plenissima hac ostētio, unam & eandē nunc
vinificatricē fidē esse in Ecclesiis quę ab Apo-
stolis fuit tradita, conseruatamq; in veritate.
 Hegesippūⁱ prætereo, sermone lōgo reci-
 tantē quomodo mortē crucis Romę sub-
 ierit Petrus. Eusebius^k Ecclesiasticę hi-
 storia scriptor diligentissimus Petrū Ro-
 mæ Simonis Magi testatur imposturis di-

i ij ligen-

268

Romā cur
D. Petrus
appellauit
Babylonem.

ligentissimè fortissimeque restitisse, totique Occidenti lumen Euangelij intulisse.

^a Euseb. lib. 2. Narrat is idem Petrum vnà cum Paulo
Eccles. hist. c. Romæ Neroniana persecutione marty-
24. rio vitam finiuisse, scriptoribus atq; mo-

^b Euseb. Eccles. Petri Romanis Pontificibus passim ^b cō-
hist. lib. 3. c. memoratis ad successionis in Ecclesia per-
4. & a libi petuæ declarationem. Scribit Eusebius
passim, idem suis in Chronicis ^c in hanc senten-

^c Eusebius in Petrus Apostolus natione Galilaus,
Chronicis ad Christianorum Pontifex primus, cum pri-
annum Do- mū Antiochenam Ecclesiam fundasset, Ro-
mini 44. mam proficiscitur; vbi euangelium predicans,

^d Euseb. ibidē viginti quinque annis eiusdem urbis Episco-
ad annum pus perseuerat. Et paulò post ^d: Primus Ne-
Christi 70. ro super omnia scelera sua etiam persecutionē
in Christianos facit, in qua Petrus & Pau-

lus gloriose Roma occubuerunt. Et ibidem
non post ita multa subiungit Eusebius ^e;
post Petrum primus Romanam Ecclesiam te-
nuit Linus annis vndecim. Conformia tra-

dūt omnes ^f in vniuersum quotquot vn-
quam à Christi tempore fuerūt Chrono-
graphi tum Græci tum Latini, ne vel Ca-
rione quidem quantumlibet homine su-

^g spectiore excepto, præter vnum Functiū
vel Fungum veriùs quendam Velani &
Seb. Franci ^g nugis motum. Dorotheus ^h
antiquior Eusebio de Petro sic ait; primus
est Simon Petrus Apostolorum Coriphæus:

hic vt epistolis ⁱ suis innuere videtur euange-
lism

269

Auctores
primi ca-
codemoni-
cæ vanita-
tis Petrum
Romæ fuis-
se negantis.

lium Domini nostri in *Porto*, *Galatia*, *Cappadocia*, *Bithynia*, & tandem *Roma* predicauit, vbi postea sub *Nerone* Rege capite ad terram verso (nam ad hunc modum ipse pati volebat) tertio *Calendas* *Julij* crucifixus ibiq; sepultus est. *D. Athanasius* ^a de *Petro* sic habet; *Petrus* & *Paulus* cum audissent oportere se *Roma* martyrium subire, cum gaudio abierunt. *D. Epiphanius* ^b à *Petro* exorsus Pontificum primorum Romanorum catalogum quoque recenset, additis his tandè verbis interprete *Cornario*; *Ne quis*, inquit, miretur quòd singula ita exactè recensemus: per haec enim semper claritas ostèditur. *D. Chrysostomum* ^c eloquèter audi perorantem. *Non ita caelum splendescit*, inquit, *quando radios suos sol ex sese dimittit quemadmodum Romanorum vrbs ubique terrarum duas lampades effundens. hinc rapietur Paulus, hinc Petrus. Considerate & horrete quale spectaculum visura sit Roma, Paulum videlicet repente ex theca illa cum Petro resurgentem in occursum Domini sursum ferri &c.* *Pauculos* nunc *Latinos* etiam scriptores audiamus. *Tertullianus* ^d igitur sic habet: *si Italia adiacet, habes Romam unde nobis quoque auctoritas praesto est. felix Ecclesia, cui totam doctrinam Apostoli cum sanguine suo profuderunt. vbi Petrus passioni Dominica adequatur.* *Rursus* ^e; *Cupio ostendant mihi ex qua auctoritate prodierint: edant origines Ecclesiarum suarum; euoluant ordinem Episcoporum suorum ita per successiones ab initio de-*

270
Successiones in Ecclesias inspiciendae.

currentem vt primus ille Episcopus aliquem ex Apostolis vel Apostolicis viris (qui tamen cum Apostolis perseuerauerit) habuerit autorem & antecessorem. hoc enim modo Ecclesia Apostolica census suos deferunt; sicut Smyrnearum Ecclesia Polycarpum à Ioanne collocatum refert; sicut Romanorum, Clementem à Petro ordinatum edit &c. (onfingant aliquid tale heretici. sic ille. D. Cyprianus ^a, contra sui temporis hæreticos inter cætera verbis utitur hisce; Post ista adhuc insuper Pseudoepiscopo sibi ab hereticis constituto nauigare audent, & ad Petri cathedram atque ad Ecclesiam Principalem unde unitas sacerdotalis exorta est, à schismaticis & profanis literas ferre, nec cogitare, eos esse Romanos, quorum fides Apostolo predicante ^b laudata est; ad quos perfidia habere nõ possit accessum. Rursus alibi ^c, successionem Pontificum Romanorum in cathedram Petri pro certissima & infallibili ponit Ecclesiæ Catholicæ nota. quo fit vt & Ecclesiam Romanam vocet ^d Ecclesiæ Catholicæ radicem & matricem. Solos adhuc addamus Optatum & D. Hieronymum & D. Augustinum, ne vel Romanis vel Italis vel Hispanis vel Gallis vel vllis horum vicinis testibus hic utamur, sed solis vel Asianis vel Græcis vel Illyricis vel Aphricanis. Optati ^e contra Parmenianum Donatistâ verba sunt hæc: Ignorantia tibi asseribi non potest, sciētī in urbe Roma Petro primo cathedram Episcopale esse collatam, in qua sederit

omnium

a Hieronymus
dial. ad
sus Luci
rianos.
b
c
d
e

a Hier. in
tal. go. se
Ecclesiæ

Cyprianus
episcopus

Cyprianus
episcopus

Optatus
episcopus

omnium Apostolorum caput Petrus, inde Cephas appellatus est, in quo vno cathedra unitas ab omnibus seruaretur. mox deinceps recensens catalogum omnium Romanorū Pontificum à Primo Petro vsque ad Damasiū & Syricium quorum tempore vixit ipse, tandem subiungit, *Vestra cathedra vos originem reddite qui vobis vultis sanctam Ecclesiam vindicare.* D. Hieronymus ^a contra Luciferianos ita scribit; *Conatus est beatus Cyprianus contritos lacus fugere; nec bibere de aqua aliena. Et idcirco hereticorum baptismum reprobans, ad Stephanum tunc Romanæ urbis Episcopum, qui à beato Petro xxvi fuit, super hac re Africanam synodum indixit: sed conatus eius frustra fuit.* De ipso autem D. Petro sic idē D. Hieronymus ^b habet in Ecclesiasticorum scriptorū vita. *Simon Petrus filius Ioānis, provincie Galilee, vico Bethsaida, frater Andrea Apostoli, & Princeps Apostolorum; post episcopatum Antiochenis Ecclesie, predicationem dispersionis eorū qui de circumcisione crediderāt, in Ponto, Galatia, Cappadocia, Asia, & Bithynia. secūdo Claudij anno, ad expugnandum Simonem Magū, Romā pergīt, ibiq; viginti quinq; annis cathedrā sacerdotalem tenuit, vsq; ad vltimū annū Neronis, id est, decimū quartum; à quo & affixus cruci, martyrio coronatus est, capite ad terrā verso, & in sublime pedibus eleuatis; asserens se indignum, ut sic crucifigeretur, ut Dominus suus. Scripsit duas epistolas, quæ Catholica nominatur, quarum secunda à plerisq;*

eius esse negatur, propter styli cum priore dissonantiam. Sed & Euangelium iuxta Marcum, qui auditor eius & interpres fuit, huius dicitur. Libri autem eius è quibus vnus actorũ eius inscribitur, alius Euangelij, tertius prædicationis, quartus Apocalypsis, quintus iudicij, inter apocryphas scripturas reputantur. Sepultus Rome in Vaticano iuxta viã triumphalem, totius vr̄bis veneratione celebratur.

D. Augustinus cum alibi passim tum præcipuè aduersus Petilianum, & contra epistolam Manichæi, & contra Donatum; Si

^a
August. ad-
vers. Petilian.

omnes, inquit ^a, per totum orbem tales essent Episcopi quales tu vanissime criminaris, quid tibi fecit Romana Ecclesia cathedra in qua Petrus sedit & in qua Anastasius sedet? Rur-

^b
August. cont.
epist. Mani-
chæi cap. 4.

sus; multa sunt, inquit ^b, alia qua in Ecclesia gremio me iustissime teneant: tenet consensus populorum atque gentium; tenet auctoritas miraculis inchoata, spe nutrita, charitate au-
cta, vetustate firmata; tenet ab ipsa sede Apostoli Petri (cui pascendas oves suas post resurrectionem suam Dominus commedauit ^c)

^c
Ioann. ult.

vsque ad presentem Episcopatum successio sacerdotum; tenet postremo ipsum Catholica nomen &c. Iterum; Numerate sacerdotes, inquit ^d, vel ab ipsa sede Petri, & in ordine illo patrum quis cui successerit videte: ipsa est petra quam non vincent superba inferorũ porta.

272
Plurimorũ
testium om-
missio vt in
re minimè
necessaria.

Põtifices omnes Romanos, vt & Lactantium ^e, Ambrosium ^f, Orosium ^g, Prudentium ^h, Lirinensem ⁱ, Prosperum ^k, Aratorum ^l, Iornandem ^m, Gregorium Turo-

nensem,

ptribus multis? vna pro omnibus abū-
dē suffecerit Elpis; quam silentio abs me
præteriri nomen ipsum Boëtij clarissimi
piissimi que viri cognominis mei, cuius il-
la fuit vxor sanctissima, nō patitur. In ho-
diernum vsque diem decātat Ecclesia rea-
ter huius optimæ matronę carmen D. Pe-
tro Diuoq; Paulo natalitium, in quo sunt
hi inter cætera versiculi numine pleni.

*Ianitor cæli, doctor orbis pariter,
Iudices secli, vera mundi lumina,
Per crucem alter, alter ense triumphans
Vita Senatū laureati possident.*

*O Felix Roma qua tantorum Principum
Es purpurata pretioso sanguine:
Non laude tua, sed ipsorum meritis
Excellis omnem mundi pulchritudinem.*

275
Balsamo-
nis eadē de
re testimo-
nium.

Chorem claudat Balsamō Antiōche-
nus (vt Iuriscōsultus Ecclesiasticus in Iu-
risconsultum desinat Ecclesiasticum) qui
apud Photium tit. 8. Nomocanonis Di-
uorum Petri ac Pauli martyrium fideliter
ex Edicto Constantini Magni recitat. Ex
his tādē clarissimum euasit, quā sit ve-
rum id quod ex D. Anacleto^a pluribusq;
superiori tangebamus capite, Petro suc-
cessisse Romanos Pōtificates in iurisdic-
tionis & potestatis Ecclesiasticæ principatū.
Contra quæ quidquid ab aduersariis Ec-
clesiæ poterit obijci, diligēter & accuratē
partim à scriptoribus Hiërarchicis^b par-
tim à doctissimo viro Melchiore^c Cano
refellitur. Ex his iisdem liquet quā iustē
non-

276
Romanos
Pontifices
esse veros
Petri suc-
cessores.

nonnulli Romanorum Pontifices antiquiores viri sanctissimi, Romanam Ecclesiam nominauerint nunc Matrem nunc Magistram nunc simul Matrem & Magistram omnium aliarum Ecclesiarum; vt D. Calixtus^a, qui sub annum Christi 220 præfuit Ecclesiæ; vt D. Felix^b primus, qui sub annū Christi 270 vixit; vt Nicolaus^c primus, vt Innocentius^d tertius & alij deinceps nostris in libris^e & in Concilio f Tridétino passim. quinimmo iam diu antè, sub annū nempe Christi 100 & quod excurrit, quàm rectè & quàm cōformiter tum scripturæ sacræ tum vniuersæ antiquitati Ecclesiasticæ D. Anacletus Ecclesiam Romanam nominauerit g Caput & Cardinem; quia sicut Cardine ostiū, sic huius Apostolicæ sanctæ sedis auctoritate omnes Ecclesie. Domino disponente regūtur, vt ipsemet sanctissimè loquitur. Ex iisdē patet quàm cœcū fuerit Græcorum plerorumq; posteriorum schisma temporibus Heraclij Imperatoris exortum sub annum Christi 600, non Romanū Pontificem sed Constantinopolitanū Patriarcham pro pastore vniuersali seu vt ipsi loquūtur œcumenico (propter imperij sedem illūc olim translata) ridiculè reputantium. Cuius quidem schismatis vestigia non in ipsorū tantūm libris^h Pontificiis quos Theodorus Balsamō cōmentariis illustrauit sed & in libris hisce iuris Pontificij nostrisⁱ impressa remanserunt: illic, ad implicandos,

277
Ecclesia Romana Mater ac Magistra omnium Ecclesiarū iā inde à priscais tēporibus iustissimè nominata.

278
Itē Caput & Cardo.

279
Cœcū schisma Græcorū, Patriarcham Cōstantinopolitanū appellantiū œcumenicū.

i
c. de Siracusana. dist. 28.
c. quoniam in Romani. c.
seq. dist. 31.
c. quod ad translationē. de temp. ord. cap. ex parte. vt. de transfact. c. cum olim. de Cler. cōiug. c. licet Græcos. vt. de baptis. & eius effect. & alibi sepius.

280
Balsamon hic schismaticus

- 281 hic ad liberandos homines errore. quem tamen errorem ne vel Phocas quidem tulit Imperator Constantinopolitanus Heraclij successor, quantumlibet immanissimus tyrannus; qui teste Paulo a Diacono, contra Patriarcharum Constantinopolitanorum insolentiam sese superbè œcumenicos nominantiū, statuit (à Bonifacio 3 Romano Pōtifice rogatus) vt sedes Ecclesiæ Romanę Caput esset omnium Ecclesiarum; quemadmodum nempe fuerat à Christo Domino per D. Petrum ab initio constituta & ab omnibus Christianis constantissimè semper habita. neque tamen propterea Pontifex Romanus promiscuè nominatur vel Episcopus generalis aut vniuersalis aut œcumenicus, vel Patriarcha generalis aut vniuersalis aut œcumenicus^b, vel Papa generalis aut vniuersalis aut œcumenicus; at, præter & ultra hoc quòd sit Episcopus Romanus, etiam vocatur & est Caput omniū Christianorum; vocatur & est Pastor vniuersalis omnium Christianorū; vocatur & est Rector vniuersalis omniū Christianorum; solus inter homines vocatur & est summus ipse sacerdos; solus inter homines vocatur & est sacerdotum Princeps. Planè respectu potestatis & iurisdictionis vniuersalis & œcumenicæ, non male dicitur etiam Ordinarius^c omnium: Ordinarius in quâ iudex, & Ordinarius absolutè, hoc est citra adiunctionem nominis vel Patriar-
- Phocas Imperator alioqui malus, tã cœcis schismatis osor.
- Phocæ decretum iuri diuino cõformitèr factū, & minimè nouè.
- Pontifex Romanus quomodo sit appellāndus verè quòd et est; Gregis nēpe Domini pastor vniuersalis, &c.
- Pōtifex Ordinarius omnium, & quomodo.

Patriarchalis vel Episcopalis vel sacerdotalis. Cuique enim sacerdoti, cuique Episcopo, cuique Archiepiscopo, cuique Primati, cuique Patriarche, suus est relinquendus titulus honoris; & quoad muneris Episcopalis functionem, Pontifex non magis est Episcopus quàm quilibet Episcopus alius; vocabulo Papæ cæteris item Episcopis competere: Nec vlllo modo vult Pontifex alienos Episcopatus inuadere, quasi solus ipse vel Episcopus esset vel Patriarcha vel Papa, cæteri verò Episcopi nihil essent. quò spectat Pelagij^a Gregorij^b Magni qui Pelagio mox in Pontificatum successit (quorum tempore Græcorum illud schisma nascebatur) dicta, verbis Concilij tertij Carthaginensis^c per Gratianum incontinenti subiecta, nam alio qui remota vocabuli vel captionis vel inuidia, atq; cessantibus offensionum seu scandali periculis, nihil vetaret quo minus Pontifex Romanus diceretur Episcopus vniuersalis, hoc est, præter alios omnes Episcopos locorum singulorum proprios, omnium Christianorum Episcopus generalis, ita nimirum vocatus fuit Leo primus Pontifex Romanus in Concilio Chalcedonensi teste hoc eodem Gregorio Magno suis in epistolis^d, vbi copiosè de schismate isto nouo Græcorum agit. Certè Gregorius ipse satis apertè semetipsum fuit interpretatus alibi^e, dum sic eadem de re scribit; *Cum culpa non exigit, omnes secundum*

285

Sententia
vera capituli primæ
sedis, dist.
99.

286

Pōtifex nō
male dici
potest Episcopus vniuersalis; &
quomodo.

a

ap. penult.

99.

b

vl. dist.

c

prima se-

dist. 99.

d

lib. 4. epist.

32. et 36. et

38.

e

lib. 7. epist.

99.

f

99.

g

99.

h

99.

i

99.

k

99.

l

99.

m

99.

n

99.

o

99.

p

99.

q

99.

r

99.

s

99.

t

99.

u

99.

v

99.

w

99.

x

99.

y

99.

z

99.

condum rationem, humilitatis æquales sunt, quasi dicat, secundum rationem potestatis & Iurisdictionis æquales minimè sunt, verèque dici potest Pelagium & Gregorium à titulis licitis abstinuisse ne cæteri Patriarchæ titulos illicitos vsurparent.

237
Capitulum
primæ sedis
quò perti-
neat.

Quod autem in illo Carthaginensi Concilio tertio ^a decretum fuit vt primæ sedis Episcopus non diceretur vel Princeps sacerdotum vel summus sacerdos, vel aliquid huiusmodi, illud non ad Romanum pertinet Pontificem (fuit enim Prouinciale ^b duntaxat Concilium hoc, non vniuersale vel œcumenicum, tempore Syricij Papæ celebratum post annum Christi 400) sed ad solos Episcopos Africanos ^c; quorum nemo summus erat sacerdos & Princeps aliorum sacerdotum quantumlibet primam Ecclesiæ Africanæ sedē obtineret: quia solus Pontifex Romanus talis & est & pro tali semper ab omnibus est habendus. id quod illi sanctissimi Patres Africani spectabant; ne scilicet insolereset ipsorum Primas, quemadmodum seculis insequentibus insolecebant Patriarchæ Constantinopolitani. Cæterum quod ibidem ^d subiicitur de Romano etiam Pontifice non appellando vniuersali seu Patriarcha seu Episcopo, non illius est Concilij, sicut inuentibus patet ^e, sed Gratiani, ad sequentia duo capitula transeuntis; ne quis fortè falsò putet Episcopos Africanos, id quod ad se non

288
Finem cap.
primæ sedis
nō Patrum
esse Africa-
norum sed
Gratiani
transeuntis
ad sequen-
tia.

perti-

pertinebat, auctoritatem Romani Pontificis imminuere vel voluisse vel potuisse; cum contra voluerint vt solus Pont. Romanus Princeps aliorum sacerdotum nominaretur. Quæ singulariter notanda sunt, vt eruditorum vulgò non satis intellecta, sed ab imperitis atque nominatim à rebellibus in erroris atque schismatis ansam pertracta.

Si quæ sunt alia quæ contra nonnullas fortè superioris Capituli tertij clausulas adhuc obijci possent, loco suo commodiùs explicabuntur; vt inter cætera de libris merè Ciuilibus atque temporalibus Christianorum per Christianos Laicos dirimendis, & an vel Pontifici vel viris vllis Ecclesiasticis iurisdictio competat huiusmodi, dicetur oportuniùs ad libri Decretalium tertij titulum postremum ^a.

DE